

Αμοιβαίες και τὰ Θύματα.

Λεπτομερείας βεβαίως τῆς δράσεως αὐτῆς δὲν θὰ περιμένετε. Ἄρκει νὰ μάθετε μόνον ὅτι τόσοον ἔχει ἀναπυγθῆ ὁ μεταξὺ συμμαθητριῶν ἀθώωτατος πάντοτε! — ἔρω, ὥστε εἰς τὰς σιγμὰς τῆς ἔρωτικῆς ἐκπαίδεως τὰ ἄμφω ἀπὸ τὴν ζεύγη δοκίμονται νὰ μὴν ἀγαπήσουν ποτὶ ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴν ὑπανδρευθοῦν ποτὶ.

Πολλές, ὅταν τελειώσουν αἰσίως τὰς σπουδὰς των καὶ μποῦν εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν, καταπατοῦν τὸν ὄρκον αὐτὸν καὶ διηγροῦνται χλευαστικῶς καὶ μὲ ἀηδίαν κίποιε τοὺς ἔρωτας τοῦ Παρθεναγογείου. Ἄλλες ὅμως, ὅταν φεύγουσαι ἀπὸ τὸ Σχολεῖον παραδοθοῦν εἰς τὰ χεῖρα καμμιάς εὐπειθέως γκουβερνάντας Γαλλίδας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον — κρατοῦν τὸν ὄρκον των, ἐξακολουθοῦν τὰς ἐδελκείας παραδόσεις τοῦ Σχολεῖου, καὶ καταγιγίζουσι τοὺς Σπυλιόγους τῆς ἀγαμίας.

Ἐχρον μείνει λεζαντὴ μίση στὸ Ἀρσάκειον οἱ σκανδαλιώδεις ἔρωτες, ὅ ἀπὸ τοὺς διδασκαλιώδεις εἰς τὸν κήπον, εἰς τοὺς κοιτώνας τοῦ βενου, εἰς τὰ ἐδουτάτα κορινθῶ κ' εἰς τὰς σκοτεινὰς σοφίτας, ὅταν τὸ Ἀρσάκειον διηγήσῃ ἢ μακροζήσῃ Κυβανίαν. Ἐἶνε δὲ ἀδύνατοι νὰ περιῶν ἡμέρα χωρὶς καθε Χρυσὸ, καθε Θύμη καὶ καθε Ἀρσάκειον, νὰ μὴν ἐκφωνήσῃ μὲ ἠδονικὴν ἠχοῦσαν τὴν στερεὴν αὐτῆν φωνήν: — Ἀχ! Σὴν ἐποχὴ τῆς Κυβανίαν!

Καὶ ἡ φωνὴ αὐτῆ δὲν ἠμποροῦσε νὰ φαντασθῆτε πόσον πολυσημῆτος εἶνε!

Ἀπ' αὐτὰ τὰ ὄνειρα, ἠμποροῦν νὰ φαντασθῆτε καὶ τὰ πολλὰ Ἀποκαλύψεις σκανδαλιώδεις, καμμίαν διάθεσι δὲ ἔχω τὰ χεῖρα. Ἀπομακρύνω ἀπὸ τοῦ, μὲ ἄλλην τὴν ἐπιβαλλομένην τροποσίαν, τὸ ἄκρον τοῦ ἀμακροζήσαντος πέπλου, ὅταν τὸν ὁπῶν γαλιουχέτω μὲ σκορπὴν ἢ ποδὸς τὸν γάμον ἀπέχθην μερικῶν ἰδιθιδων καὶ οὐκ αὐτῶ εἰς τοὺς γοῦεις, τοὺς ἀπομακρύνοντας τὰ κορίτσια τους ἀπὸ τὸ αἰετὶ καὶ ἐμπιστευόμενους αὐτὰ εἰς τὰ Παρθεναγογεία ν' ἀπαιτοῦν ἀπὸ τῆς ἀξιοσεβίστες κ: κ. διευθυντοῦς ὄχι μόνον ὑγεινήν τροφὴν, καθαρὴν ἐνδυμασίαν, καλὴν ἐκπαίδευσιν καὶ σάφην ἀνατροφὴν, ἀλλὰ καὶ χωριστὸν θέλημα δι' αὐτὰ.

Δὲν θὰ ἐδύσταζα νὰ ἐδύσταζα οἱ αὐτοὺς νὰ ἐπιτρέπουσι εἰς τὰ κορίτσια τους κ' ἕνα ἐλαφρὸν γέλωτι μ' ἕνα γέρον, καθὼς καὶ ν' ἀπομακρύνουν τὸς μὴν σμὶ καθε γυναικίαν, ἢ ὅποιον δείχνει διαθέσει νὰ ἢ τερβῆ τῆς ἀγνῆς φιλίας τὰ ὄνειρα.

Η ΔΡΟΛΑΦΟΥΣΑ

ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ

ΤΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

«Οἱ Ξενομανεῖς σπρώχουν πρὸς τὰ πίσω τὴν ἀρχὴ τῆς δημιουργίας τῆς Ἑλλάδος.» Δὲ λέει ἀσκημα τέτοιον μίαν γνώμη πού ρίχτηκε ἐδῶ καὶ λίγο καιρὸ ἀπὸ τῆς στῆλης τοῦ «Νουμά», δὲν ξέρω ἂν κ' ἂν ἄλλοῦ προτῆτερα εἶνε πολὺ σωστή. Ἄφου θέλουμ' Ἑλλάδα ἑλληνική, κ' ὄχι σὴν τοῦτ' ἀπὸ διάφορα χόρτα, δὲ χωρεῖ ἀμεισθήτησι πῶς μᾶς βλάπτουν οἱ Ξενομανεῖς, οἱ μαϊμούδες καὶ καλὰ πού θέλουσι νὰ φερροῦν ἀρλεκίνικα ρούχα. Οὔτε πῶς πρέπει μὲ κάθε τρόπο νὰ φυλαγοῦμαστε ἀπ' αὐτοῦς, ρορῶντας ἐν' ἀδιαπέραστο ἑλληνικὸ θώρακα γιὰ τὰ βέλη τους. Γὰ νάμαστε ὁμοῦ καὶ δίκαιοι ὡς μὴν τῆς φοροῦσόμε ὅλες μᾶς τῆς ἀμαρτίες ἀπάνου σ' ἕναν πετεινὸ, μόνον στοὺς Ξενομανεῖς. Γιατί αὐτοὶ μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς πῶς δὲν μᾶς κάνουν καὶ τόσο πολὺ κακὸ σ' αὐτὸ πού τοὺς κατηγοροῦμε. Ὅχι ἀπὸ τὴν ἀγαθὴ τους προαίρεση, πού μπορεῖ ἀληθινὰ νάνε ἰσχυρὴ, πρὸς γιὰτὶ δὲν μποροῦν παίξουν μικρὸ ρόλο.

Ἦν' ἄλλα θετικὰ ἄλλες ὁδοὶ πολυκέφαλες πού μᾶς φταίνε στὸ σταμάτισμα πού παθαίνουμε θέλοντας νὰ τραβήξουμε τὸν ἴσιο δρόμο, πού σπρώχουν πίσω τὴ δημιουργία τῆς Ἑλλάδος. Ἐἶν' ἄλλα μυαλὰ ἀντιμέτωπὰ μᾶς, μυαλὰ πούχουν καὶ τὴν ἀξίωσι πῶς εἶνε ἠρημμένα μὲ τὴν ἑλληνικὴ σφίρα καὶ δὲν καταλαβαίνουν πῶς ἀποσβολώθηκαν ἀπ' τὸ πάλυ τῆς φῶς, προτοῦ μποῦν εἰς τὴν οὐσία τῆς πῶς στραβὰ διδασχέταν ἀπ' αὐτὴν καὶ μποροῦν τώρα καὶ τὸ ἄσπρο ἀκόμη νὰ τὸ ποῦν μαῦρο. Ἐἶνε ἴσα ἴσα αὐτοὶ πού τάχα χτυποῦν τὴν Ξενομανίαν καὶ πολεμοῦν γιὰ τὰ πάτρια καὶ σκοῦζουσι γιὰ τὸ ἡμίμνητο κάλλος τῆς ἀρχαίας γλώσσας κ' ἀψώνουν φωνήν, μὴν τὴν καὶ χαλῆσαι τὸ ζηλευμένον χεῖρι τῆς Ὁρθόδοξης ἐκκλησίας μᾶς — Ὁρθόδοξης! Πισθίωση μὴ φορὰ! Ἐἶμαστ' ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι στραθόδοξοι εἶνε τοῦ πῶλου ἢ λογικῆ αὐτῆ κ' ἔπρεπε νᾶν ἕνας Σωκράτης, νὰ μᾶς τὰ ψάλλῃ: * Ὡ λῶστε πῶλε κτλ.

Τὴν ἀρρώστια πούχουν οἱ Ξενομανεῖς, τὴν ἰδία κ' ἀπαράλλαχτη ἔχουν καὶ οἱ πατριωμανεῖς σχολαστικοί, ὕψωμένη ἔχει πρὸς τὸν κύβου, πρὸς τὸν κύβου τοῦ κύβου. Τὶ θέλουσι ἐκεῖνοι; Σῶνει καὶ καλὰ νὰ φανοῦν Φραντζέζοι, Ἑγγλέζοι καὶ δὲν ξέρω τί

ἄλλο, ἔσως καὶ κατσίβελοι, μιλοῦντας μίαν γλῶσσα μὲ σκορδαλιὰ γαλλοεγγλέζικη, χορευόντας καὶ τραγουδοῦντας τὰ ξένα, φορῶντας μονόκλ καὶ φουσαμῖν καὶ τέτοια, λέγοντας καὶ σπουδάζοντας πράματα πού μᾶς εἶνε ξένα. Κ' οἱ πάτριοι τί θέλουσι; Νὰ γίνουσι ἀρχαῖοι Ἕλληνας, ἐνῶ εἶνε νέοι. Καὶ πῶς νὰ γίνουσι; Σκαλίζοντας τὸ λεξικὸ γιὰ νὰ ψαρέψουν παλιὰς λεξοῦλες καὶ φρασσοῦλες καὶ νᾶν τῆς πᾶρουσι στὸ στόμα τους — μὲ ποιά προφορὰ κ' ἀδύρορο καὶ σ' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ μνησθῶμε πῶς ἡ δικὴ μᾶς εἶνε ἡ σωτῆ, ὅπως πάντα ὅλα τὰ δικὰ μᾶς — βάζοντας ἀρχαῖα ὀνόματα στὰ παιδιὰ, κρατῶντας εὐπὸ μάλης τὸν Πλάτωνα καὶ στὸ μυαλὸ ἕπαρέματα καὶ παρακειμένους, καὶ λαχταρῶντας ἐνὸς τρόπου σκωρδαλιὰ, νάχαν καὶ λίγον μνησθῶν γιὰ νὰ βουτοῦν τὶ μύτες τους.

Ἀκόμη ἔνε νᾶνε καὶ Ὁρθόδοξοι, τυπολάτες δηλ. παπαδολάτες. Τούλάχιστο τὸν λαὸ ἔπει τον θένε νᾶνε. Γιατὶ οἱ σπουδασιμένοι οἱ ἐπὶ κεραλῆς τῶν πατρίων, δὲν πειράζει καὶ νὰ μὴν πατοῦν ποτὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ νὰ μὴν πιστεύουσι τίποτα καὶ νὰ ἀποκρίνοντα τὸ θεῖον τι σημαίνει, ἀφροῦ, βλέπετε, οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τόσο ἀλτρουισμό κ' ἀντινέζονται γιὰ τοὺς ἄλλους τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν καὶ βγαῖουσι καὶ χάρισμα φύλλο; Καὶ ἔνε νᾶνε καὶ Ὁρθόδοξοι μαζί, γιατί τόσο τὸ πιστεῖται πῶς εἶν' ἀχώριστα πράματα ἡ Ὁρθόδοξία κ' ἡ Ἑλληνισμός; καὶ ἔχασαν πῶς κ' οἱ Βούλγαροι εἶν' ὀρθόδοξοι κ' οἱ Ρῶσοι.

Ἦν' εἶνε λοιπὸν ἡ ἀρρώστια πού ἔρρει καὶ τοὺς πρώτους καὶ τοὺς δευτέρους, ἡ ἀρρώστια πού δὲν ἀφίνει τὴν Ἑλλάδα νὰ δημιουργηθῆ. Ἦν' ἀκροφῶ εἶνε πῶς οἱ πρώτοι δὲν εἰμποροῦν νὰ κάνουν τὸ κακὸν πού κάνουν οἱ δευτέροι, δασκαλοὶ καὶ παπάδες κ' ὅλοι ὅσοι ξελαρογιάζονται γιὰ τὰ πάτρια κ' ὅλοι ὅσοι τὰ βρωμέματα δὲν θέλουσι νὰ ξεκολλήσουσι ἀπὸ τὸ πηλομάζω τῆς Ρουτίνης, καὶ εἰς τὴν Παιδείαν καὶ εἰς τὴν γλῶσσα καὶ εἰς τὴν σκέψιν καὶ εἰς τὴν τέχνην καὶ σ' ὅλες τῆς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς. Δὲν μποροῦν οἱ πρώτοι, οἱ Ξενομανεῖς, νὰ βλάψουν τόσο εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς ἑθνικῆς ζωῆς, γιατί ἡ Ξενίδια τους μᾶς μωρίζει ἀμέσως, γιατί εἶνε λίγοι καὶ δὲν ἔχουν πρόγραμμα ἐργασίας καὶ δὲν ἐνεργοῦν μέσα στὸν πολὺ λαὸ, γιατί εἶνε περιορισμένοι ὁ κύκλος ὅπ' ἀκούεται ἡ φωνὴ τους. Ἦν' ἂν πῆ ὁμοῦ κανεὶς γιὰ τοὺς ἄλλους, πούχουν στα χεῖρα τους τὸ φαρμάκι νὰ μᾶς πᾶρουσι μικροῦς καὶ νὰ μᾶς ἀναθρέψουσι καὶ μᾶς διδάξουσι καὶ νὰ μᾶς ξεκουτιὰ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ 14

Τ' ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ

Τρίωστη ζώνη ὀλοκροσση φορεῖ
σὲ δαχτυλίδι μέτρη,
καὶ πῆ ἡ ὠραία ἢ χήρα δὲ βαττῆ
—πραγματευτῆ, πολὺ μ' ἀράσει:
ἢ ζώνη πού φορεῖς κ' ὄχι νὰ πῆς
σοῦ τῆζω κ' ἄλλὰ τότε...
—δὲν τὴν πούλω μὲ οὐδὲ πλωρῶ
μὲ οὐδ' ὄχι κ' ἄλλὰ τότε γρόστα
ἔτσι, ὠραία ὠραία, πῶς νὰ τὸ πῶ
ρόθον ἢ κρεῖνο;
ἕνα μου κόστισε φίλι
κ' ὄπου εὔρω δὴ τῆ δίνω...

—σὺρε ταχὶ εἰς τὴν Ὁρια-τῆ-Σπηλιὰ
πραγματευτῆ μὲ τὰ ὄρεια μάτινα
καὶ κατ' οὐ φέρνω τῆ τιμῆ
καὶ παίρνω τὴν πραγμαμῆμα

Τραβᾶ: ταχὶ εἰς τὴν Ὁρια-τῆ-Σπηλιὰ
καὶ στοῦ μεσημεριοῦ τὴν στάλα
φτάνει εἰς τὴν Ὁρια-τῆ-Σπηλιὰ
σὲ μοῦλα χρυσοκάπουλη καθέλα.
Δένει τὴ μοῦλα εἰς τὴν ἑνομηλιὰ
πού ἠσκιῶνει ἐμπρὸς στὸ σπῆλιο,
στὰ μάτινα του, πού τὸν πλανᾶν
βάζει συγνὰ τὸ χεῖρ ἀντήλιο
καὶ τρώει καὶ τρώει τὴ σπῆλιὰ τοῦ χωριοῦ,
δὲν φαίνεται κ' οὐδὲ γροικιέται
καὶ μπαίνει μέσα εἰς τὴ σπηλιὰ
κ' ἀποκοιμῆται.

Μέτα εἰς τὴ στοιχειωμένη τῆ σπηλιὰ
πού ἀποσταμένη γέρνει,
ἕπνος τῆ φέρνει, ἕπνος τὴν παίρνει:
Νεράιδες περικύστητες, σιτηγῆς
καὶ μαρμαροστραχῆλες,
ἀνήτικωτα κορμιά, ἄδισιανὰ
διανεμάται κ' ἀνατραχίλες,
στὲς κομπωτὲς πλεζούδες των φοροῦν

νεραϊογνέματα καὶ πολυτρίχια
κ' ἔχουσι κρινούς δίχτυλα
κ' ἔχουσι ροδόφυλλα γιὰ νύχια.

Καὶ μὲτ', ἢ Ἐξωτέρω ἢ Παγανῆ,
παγᾶνα τοῦ θανάτου
χτυπᾶ τὸν νῖδ πραγματευτῆ
καὶ πέρνει τὰ συλλογικά του...

Τώρα εἰς τὴ χώρα ὁ νῖδς πραγματευτῆς
κλαίει καὶ λέει πάλι ἐκεῖνο
—ἕνα μου κόστισε φίλι
κ' ὄπου εὔρω δὴ τῆ δίνω,
τῆ ζώνη πούπλεξε ἢ καλῆ — ὦ ἕνα φίλι,
ἢ ἀρραβωνιαστικῆ μου,
μὲ πλίνεσε μὴ ζωτικῆ τῆ ζηνητεῖα
καὶ πῆρε τὰ συλλογικά μου!

Ἐγὼ βέβαιον τὸ ποίημ' αὐτὸ τῆ σφραγίδα ὅλη τῆς τέχνης τοῦ κ. Γρουπῆ, καὶ εἶνε ἕνα ἀπ' τὰ καλλήτερα του. Μὰ ἔρω πῶς δὲν εἶνε σωστὸ τὸ νὰ πῆρει κανένας ἕνα ποίημα κ' ἀφροῦ τοῦ ἀλλάξει τὸ μέτρο καὶ μερικὰς λέξεις νᾶν τὸ παρουσιάζει γιὰ πρωτότυπη ἐργασία.
Θὰ ἦταν δουλιὰ καθυτὸ ἑθνικῆ καὶ ὅχι τὴν πῆδ μεγάλη ἀξία, ἂν οἱ ποιητῆ καὶ λογογράφοι μᾶς μέσα στὰ γραφόμενά τους προσπαθοῦσαν νὰ ἀτόουσι τὲς παραδόσεις

νεμόδερτες κουδέντες μας, για ποίηση, για γλώσσα, και για χίλια δυο άλλα παρόμοια πράγματα.

Τότε ήρθε και ο ήρωας. Ένας ανθρώπινος μ' εξωτερικό όχι και τόσο επιβλητικό. Είπε ανθρώπινος με γυαλιά και με μια δειλία αξιοσημείωτη και στην περπατησιά του και στην κουδέντα του.

Ο κ. Μαλακίσης μ'αε τον εσύστησε.

— Ο κ. Ανδρεΐδης, απ' εδώ!

— Μπα! Έκανε κάποιος από 'μας με τόνο ελαφρώς χλευαστικό. Ο κύριος ποτ' τυπώνει κάποιο σύγγραμμά για το γλωσσικόν ζήτημα;

— Μάλιστα, κύριε! Κ' έχω έτοιμα τὰ τέσσαρα τυπογραφικά φύλλα. Σήμερα έπληρα και τὸ πέμπτο από τὸ τυπογραφείον και τὸ φέρνω σ'τόν κ. Μαλακίση για νὰ τὸ διαβάσει. Νὰ τὸ διαβάσετε και σεις! Κύριε Μαλακίση, νὰ τὰ δώσετε, σ'τούς κυρίους ἄμ' τὸ τελειώσετε!... Τὸ διαβάσατε ἂν;...

— Ναι!... Όχι ὅμως κατά σειρά! Έδω κ' ἐκεῖ!...

— Δὲν πειράζει!... Νὰ τὰ διαβάσουν κ' οἱ κύριοι!...

Μὲ δεσμὰ κατορθώσαμε νὰ κρητοῦμε τὰ γέλοια. Ο ἄνθρωπινος δὲν μ'αε ἐγέμιζε τὸ μάτι. Ἐπειτα εἶχε και μ'αε Ἀνατολίτικη προφορὰ ἂνυπόφερη. Ἀλήθεια! Τί μπορούσε νὰ πῆ ένας τέτοιος ἄνθρωπος για τόσο μεγάλο ζήτημα;

Ἀρχίσαμε νὰ τὰ πέρνομε από χέρι.

— Ἐχετε λοιπὸν τὴν ἰδέαν— αὐτὴν τὴν φουρὰν ἐγὼ ἀνέλαβα νὰ παίξω τὸν ρόλον τοῦ εὐφυολόγου— πῶς τὸ γλωσσικόν ζήτημα θὰ λυθῆ με τὸ βιβλίον σας;

Ο ἄνθρωπινος μετεμορφώθη ἀμέσως εἰς ἓνα ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς ἥρωας. Τὰ γυαλιὰ ἐφυγαν ἀπὸ τὰ μάτια του. Ἡ προφορὰ του ἔχασε τὸν Ἀνατολίτικο χρωματισμό. Ἡ δειλία σ'τὴν κουδέντα και σ'τὴν περπατησιά ἔσβησε. Καὶ μπροστὰ μ'αε παρουσιάστηκε ἓνας ἥρωας, ἓνας ὑπεράνθρωπος ἀπὸ ἐκείνους ποῦ δημιουργεῖ ἢ ἀγίτη σ'τὴν δουλειὰ και ἢ πεποῖθισι σ'τὴν νίκη.

— Ἄν θὰ λυθῆ τὸ ζήτημα, με ρωτᾶτε; Τὸ ζήτημα ἐλύθηκε πᾶ και τὸ βιβλίον μου ἔρχεται νὰ ψῆλι τὰ ἐπινοεῖα!

Καὶ ἄρχισε νὰ μ'αε ἀναπτύσσει τίς ἰδέες του, νὰ μ'αε ἀνιῶνῆ τὰ ἐπιχειρήματά του, νὰ μ'αε παμπῶνῆ με τίς γνώσεις του, νὰ μ'αε ἐμπνέει τὸν σεβασμὸ με τοῖς ἀγῶνας ποῦ ἔκανε και με τὸ μαρτύριον ποῦ ὑπόφερε ὅσο νὰ συλλέξῃ τὰ ἔλικὰ για τὸ βιβλίον του, ὅσο νὰ εὐτυχήσῃ νὰ ἰδῆ τοῖς κόπους του συμπυκνωμένους σὲ βιβλίον— δεκαπέντε χροῖνια διὰδόνῃ, κ' ἦταν δάσκαλος κ' ἄφισε τὴν θέσι του για ν' ἀφοσιωθῆ σ'τὴν δουλειὰ του, ἢ ἐποῖνῃσε κ' ἓνα χτηματάκι ποῦ εἶχε για νὰ ἐξοικονομήσῃ τὰ ἐξοδα τοῦ βιβλίου— και νὰ μ'αε μαγεύῃ κυριολεκτικῶς με τὰ χρυσὰ του λόγια και νὰ μεταγγίξῃ και σ'τὴν ψυχὴν μ'αε τὴν ἰδικὴν του πεποῖθισι.

— Ἐνικῆσαμε; θὰ τὸ δᾶτε μέσα σ'τὸ βιβλίον μου! Γλῶσσα τοῦ ἔθνους θὰ γίνῃ πᾶ ἢ ζωντανῆ, ἢ δημοτικὴ, ἢ ἔθνικὴ μ'αε γλῶσσα! Ἐνικῆσαμε!

— Ἐνικῆσαμε! εἶπαμε και μεῖς κ' ὅταν ἐφυγε, τοῦ ἐσφύξαμε γκαρδιακὰ τὸ χέρι, ὅχι για νὰ τὸν συγχαροῦμε ποῦ ἔκανε τὸσους κόπους κ' ἔφερε τέτοιο ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ για νὰ τὸν χαιρετίσωμε ὡς συμπολεμιστὴν κατόπιν μεγάλῃς και νικηφόρῃς μάχῃς.

Μὴ συγκίνασι ἀφῆσε πίσω του φευγάτος ὁ ἥρωας και μ'αε ἓνα σεβασμὸ ἀπεριόριστο εἶπαμε δυὸ λόγια για αὐτόν.

Μόνον ὁ πραχτικός μ'αε φίλος, ὁ ξαπλωμένος μακαρίως σ'τὸ κρεβάτι ἐγέλασε.

— Τρελλός! Τρελλός εἶν' αὐτός! εἶπε. Ἀλλοίμονόν του! Ἄπ' ὅσα εἶπε, ἐπέισθην πῶς τῶχει χαμένο!...

— Τρελλός; ἔτσι σοῦ φαίνεται;

Βεβαιώτατα! Δὲν τὸν ἐννοήσατε; Ἐγὼ ἔχω ἰδῆ πολλοὺς τέτοιους τρελλοὺς!

Κι' ὁ πραχτικός μ'αε φίλος ἐπέμενε με πείσμα σ'τὴν ἰδέα του κ' ἐπροσπαθοῦσε νὰ μ'αε πείσῃ πῶς ἐπέτυχε σ'τὴν διίγνωσί του.

— Ἄς εἶνε τοῦ εἶπε κάποιος ἀπὸ 'μας. Συμφωνοῦμε μαζί σου. Μὰ σὲ κάθε ἀγῶνα τέτοιοι τρελλοὶ χρειάζονται για νὰ φέρουν τὴν νίκη. Ἀδιάφορο τώρα, ἂν τοὺς τρελλοὺς αὐτοὺς τοὺς λένε ἄλλοτε ἥρωας, κ' ἄλλοτε μίρτυρας τῆς ἰδέας!

Α. Π. Τ.

Ο ΑΚΡΙΤΑΣ

[Ἐξ ἀνεκδότου ἔργου]

Ἐδῶ; τὰ δᾶση τὰ πικρὰ και τὰ λογιάδια ὁ ἥλιος γέρνει, σκιερὰ κυλοῦν τὰ βράδια... τριγυρῶ νὰ, θαρρεῖς μιστήριον διεγῆθῃ, νὰ, σιγοτρῶζον και μιλούν κλεδιά και φύλακ... τέτοια τρεμουλα τώρα νιθῶνι μ'αε τὰ στήθη, τέτοια ἀγνωστὴ με διαπερῆ ἀνατριγυλῶ.

Φουρὸς ἔς τὰ δᾶση, ἢ φωνὴ μου τὰ ζυπνοῖς: τὸ πλάνο βῆμα μου αἰθῶνα τὰ φυλάει, κίθμῃς ἐδῶ κοντὰ ἔς τὴν ἀβυθχὴ ζωῆ των πῶ ζωντανὴ μὲγάπη ἄλλη, μὸς ἐγεννηθῆ... μόνος και ὄρρανος ἐρήμιος ἄκρη; γείτων για κόσμον ὅλον λαχταροῦ μέτα ἔστ'α τῆσῃ.

Αἰτός ἔς τῆς ἄκρης, ἔταν μοῦρῶ και γύνα αἶμα κακοῦς κ' ἔχθρῶς σάν κηρυγῶ βουρὸ και βῆμα, εἶνα: δικὸ μου ὅ,τι ἐγὼ ὑπερασπίζω, εἶνα κομμάτι τῆς καρδιᾶς μου, σῖνορό μου εἶν' ἢ Πατρίδα μου αὐτῆ, κ' ἐγὼ στηρίζω τὴν τύχη τῆς ἐδῶ ψηλὰ και τὸ Σταυρὸ μου!

Φουρὸς ἔς τῆς ἄκρης, μέρα νύκτα τριγυρῶζω και ἂν καμμιὰ φορὰ διατᾶζω, δὲν ἐλπίζω, ἔλλο ἐγὼ ὅ τι καλύτερο νὰ κάνω; κ' ἔτσι ἐγῆρασα... ἀλλ' ὅμως καρφομένη μία ἰδέα με κρατεῖ νὰ μὴ πεθᾶνω καὶ νὰ ἰδῶ, καὶ νὰ εἰπῶ μὸς ἀπομένει.

Βάρδος τοῦ ἔθνους ξέρω ἓνα Περσμοῦθι για βασιλόπουλο δικὸ μ'αε ποῦ ἐβουλήθῃ, ζυπνωῖτας εὐγενεῖς, χωριά, μικροὺς, μεγάλους νὰ κάμῃ τὴν Πατρίδα πάλι δοξαζμένη... αὐτὸ ποθῶ αὐτὸ ἔ ὅλους νὰ εἰπῶ τοὺς ἄλλους, και τρέμω μὴ τυχὸν μπροστὰ μου ἀλήθεια γένη!

ΚΩΣΤΑΣ ΓΟΥΝΑΡΗΣ

ΤΗΣ ΖΗΣΤΗΣ

Ένας πνευματώδης νεανίσκος ἔλεγε εἰς ὀμιλον Ἀθηδίων, ἀπὸ ἐκείνης πῶς ἐψᾶλλε ὁ κ. Γρέης.

— Τὸ βαρέθηκα τὰ ταξείδια! Ἐταξείδευσα με ὅλα τὰ μέσα αἶς συγκοινωνίας, και με ἀεροδῶτα ἀκομῃ!...

— Με ὅλα τὰ μέσα: τὸν ἠρώτησε μία εἰρηνικώτατα

— Μα ὅς το εἶπα.

— Δὲν ἔχετε δίκιο! Σῆς μένει ἀκομῃ να κάνετε ἓνα ταξίδι κατα ξημῃν με ὀδοστρωτῆρα κ' ἓνα με βορβοροπόδη κατα θάλασσαν!

—

Στας ἐξετάσεις ἓνος οχλοῦ.

— Πῆς μ'αε, ἐδῶ, ἢ Γερμανία τί πολίτευμα ἔχει;

— Μοναρχικόν!

— Ἡ Γαλλία;

— Δημοκρατικόν!

— Καὶ ἢ Ἑλλάς;

— Ἡ Ἑλλάς... Ἡ Ἑλλάς ἔχει Σανδικὸν πολίτευμα! Μοῦ το εἶπε ὁ Μπαρμῆς!

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΟΧΟΡΑΟΝ

ΕΠΙΛΟΓΙΚΗ ΖΩΗ

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

Σκυμμένος ὁ Γιάννης ἐπᾶνω σ'τὸ μπασχῆτᾶ μετράει τὴν πούλησι τῆς ἡμέρας, ἐνῶ σ'τὸ πλάι του καίει ἢ μικρὴ λαμπίτσα με τὸ καπνισμένο γυαλί τῆς. Μικρὰ πράγματα τῆμερα. 1,30 ὅλη ἢ πούλησι! Δυὸ κουβαρίστρες, ἓνα μάτσο φουρκέτες, μία πῆχυ σερῆτι, και μιᾶμημιτὸ σακ κάρβουνα. " ἰ! ἔχασε! Ἐδῶσε βερεσὲ και μία κουβαρίστρα σ'τὴ κυρὰ Παύλαινα. Ἐδῶ ἔσταμάτησε τὸ μέτρημα κ' ἔπαισε σὲ συλλογῆ. Ἄχ αὐτῆ ἢ κυρὰ Παύλαινα, ἢ μάνα τῆς! Ἐλενίτσα; ποῦ τὴν εἶχε βάλει σ'τὸ μάτι. Δὲν θὰ καταλάβεινε ἐπὶ τέλους τὸν πόνο του; Περίμενε λοιπὸν νὰ τῆς τὸ εἶπῃ καθαρὰ; Τοῦς χτύπους τῆς καρδιᾶς του δὲν μπορούσε νὰ τοὺς ἀκούσῃ, μὰ τὰ μάτια του, ποῦ ἦταν σάν χάντρες σ'τὸ μικρὸ σάν οὐρακοτάγγον προσωπάκι του, και πέταγαν σπῆσι, δὲν τᾶβλεπε; Ἀλλὰ γιατί τάχα δὲν τὰ ζῆλελε ἢ κυρὰ Παύλαινα για τὴν Ἐλενίτσα τῆς; Μήπως δὲν ἦταν χῆρα, ἐρημη, ἀπροστάτευτη. Τὰ δυὸ παιδιὰ τῆς ἦταν σ'τὴ Ἀμερικῆ, δὲν μπορούσαν νὰ τὴν βοηθήσουν. Γιατί λοιπὸν νὰ βασκνίζεσαι γορὰ γυναῖκα, ἢ τρέξῃ σ'τὴν ἀγορὰ, νὰ γυρίζῃ για ὅλα: τῆς δουλιᾶς μοναχῆ τῆς; Αὐτός; ὅς ἔπερνε ἔτᾶνω του ὅλο τὸ βᾶρος τοῦ σπιτιοῦ; αὐτός; νὰ ψωλῆσῃ, αὐτός; ὅλα κ' αὐτῆ νὰ κάθεται ἔστυχη, ξένοιαστη! Ἐπειτα εἶνε και τὸ μαγαζάκι του. Βεβᾶκα δὲν θὰ εἶπῃ ὅχι; ἀδύνακτο νὰ εἶπῃ ὅχι; ἀλλὰ πρέπει νὰ τῆς τὸ εἶπῃ, και νὰ τῆς τὸ εἶπῃ ἢ ἰδῶς; σὲ συμπεθέρες δὲν ἐμπιστεύεται πλέον γιατί ὅλας τὴν ἐγέλασαν.

Καὶ ἐβουθήθησε σὲ νέες σκέψεις ὅταν ἐξαφνα ἀνοίγη ἢ πόρτα και προβάλλει μαντιλοδεμένο τὸ κεφάλι τῆς κυρὰ Παύλαινας, με ἓνα τενεκὲ τῶν καρβουῶνων σ'τὸ χέρι.

— Καλησπέρα Γιάννη.

Ο Γιάννης ἀνατινάχτηκε.

Τὴν ἐχαιρέτισε, τῆς ἔσφιξε τὸ χέρι, τῆς γλυκαμίλησε, ὅλο: γέλοια και ἄστεια, τῆς ἔβλεπε ἀζύγιστα τὰ κάρβουνα για νὰ τὴν ὑποχρεώσῃ, και δὲν καταδέχτηκε νὰ μετρήσῃ τὰ λεπτὰ για νὰ δείξῃ τὴν ἐμπιστοσύνη του. Ἡ κυρὰ Παύλαινα δὲν ἔξερε πῶς νὰ ἐξηγήσῃ τῆς τὸσες περιποιήσεις.

— Ἐξέρει, κυρὰ Παύλαινα, ἀποφάσισα νὰ παντρευτῶ.

— Ἡ ὄρα ἢ καλῆ, ἀπήνησε ἐκείνη, και ἐπῆρε τὸν τενεκὲ διευθυνομένη πρὸς τὴν πόρταν. Εἶχε φτάσει ἢ κρίσιμος στιγμῆ. Ἐπρεμαν τὰ γόνατά του, και ἢ γλῶσσά του εἶχε κολλήσει σ'τὸ λάρυγγά του ὅταν εἶδε τὴν κυρὰ Παύλαινα νὰ ἀνοίγη τὴν πόρτα. Καὶ καταβάλλοντα: ἀπελπιστικῆ προσπάθεια, ἐμάζεψε ὅλες τῆς δυνάμεις του για νὰ προβῆ τῆς ποθῆτῆ ἐξομολόγησι.

— Ἐξέρει, κυρὰ Παύλαινα, τὸ κορίτσι ποῦ θὰ πάρω, θέλω ξέρεις—ἐκοντοστᾶθηκε—θέλω νᾶχῃ χῆρα μάνα, νᾶχῃ και δυὸ κᾶδερῖκα για νᾶχω—κατάλαβες—και ἐγὼ μιὰ βοήθεια σὲ τοῦτον τὸν κόσμο.

Ἡ κυρὰ Παύλαινα ποῦ τὰ εἶχε ἀπὸ κειρὸ μωριστῆ, ἰδαγκώθησε για νὰ μὴ σκάσῃ τὰ γέλοια.

— Καλὰ Γιάννη! νὰ κυττάξῃμε νὰ σοῦ βροῦμε καμμιὰ ὅπως τὴν θέλεις.

Καὶ ἔσπευσε νὰ ἀπομακρυνθῆ, ἐνῶ ὁ Γιάννης σάν ἀπληθισμένους ἐστάετο με τὸ στόμα μισάνοιχτο, και τὴν ἔβλεπε.

Σπᾶρτη.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ